

30
let
DES OP

**ZÁCHRANNÁ
STANICE
ŽIVOČICHŮ
PLZEŇ**

Zakladatelé

Karel Makoň a Vladimír Štoviček rozvíjeli svůj zájem o přírodu od školních let. Spolupracovali s předním kroužkovatelem Národního muzea Praha a vynikajícím ornitologem **Václavem Boškem**. První **provizorní léčebné zařízení** zrealizovali v roce 1991 u bytového domu.

Skupinu tehdy ještě amatérských ornitologů podpořila trojice podnikatelů - **Pavel Samek, Pavel Kovář a Helena Kaderová**. Léčebné zařízení se přesunulo na soukromou **zahradu Heleny Kaderové**. Z fóliovníku se stala voliéra pro vodní ptáky, ze zděného přístavku voliéra pro poraněné dravce.

ZALOŽENÍ SPOLKU

Dobrovolný ekologický spolek - ochrana ptactva (DES OP) byl oficiálně zaregistrován samostatné občanské sdružení u Ministerstva vnitra ČR **2. prosince 1992**.

PŘEHLED V DATECH

80. léta 20. století - Ornitologicko-ochranná aktivita tehdy ještě žáků 2. stupně základní školy, pozdějších zakladatelů spolku Karla Makoně a Vladimíra Štovička v Plzni u řeky Berounky v Doubravce se datují ještě z doby, kdy oba dva založili dětskou partu Rysové a byli jejími členy. Skupinka dětí z bytovky a sídliště tehdy, krom klubovny, kapesního nožičku, jednoho starého dalekohledu a zájmu o přírodu, nic jiného neměla. A nebo měla? Protože všichni svůj volný čas, dětství i pubertu trávili její členové hlavně venku v přírodě, později s předním plzeňským ornitologem a kroužkovatelem panem Václavem Boškem.

1991 - Jiřičky, labuť, puštitka, krahujec byli prvními zvířecími pacienty, které mladí ornitologové léčili v provizorně zřízené „voliéře“ pod lodží bytového domu v Plzni Doubravce. Další provizorní voliéra a ubikace pro ptáky umístěny na soukromé zahradě spoluzakladatelky spolku Heleny Kaderové z Doubravky.

1992 - 2.12.1992 - registrace a oficiální založení - Dobrovolný ekologický spolek - ochrana ptactva (DES OP).

1993 - Projektová dokumentace, stavební povolení a zahájení výstavby hlavního léčebného areálu a chovatelského zázemí Záchraně stanice ptactva Plzeň na pronajatém městském pozemku v Plzni - Doubravce.

1994 - První velké rekonstrukce a úpravy hnízd čápů bílých (Štáhlavy, Letiny, Tachovsko, Domažlicko).

1995 - 22.12.1995 - úspěšná kolaudace a oficiální zprovoznění Záchraně stanice ptactva Plzeň - Doubravka.

1996 - Výrazné posílení technického vybavení DES OP - první zásahové vozidlo ŠKODA 120, místo mobilů vysílačky a prvotřídní lezecké vybavení.

1997 - První odloučené pracoviště DES OP - K. Forst Staňkov s působností pro bývalé okresy Domažlice a část Plzně jihu. „Akce orel 97“ mezinárodní spolupráce se státní ochranou přírody Slovenské republiky. Odběr DNA vzorků u mláďat orla skalního na hnízdě.

1988 - Dosud největší projekt druhové ochrany živočichů zaměřený na monitoring a rekonstrukce čapích hnízd.

1999 - Připojení DES OP do Národní sítě záchraných stanic ČR. Záchraně stanice ptactva Plzeň se mění na Záchranou stanici živočichů Plzeň (ZSŽ).

2000 - Tři projekty druhové ochrany s NF MP - Zelený poklad (Obří krmítka do městských parků, hnízdní budky do městských lesů a parků, voliéra pro vodní ptáky ZSŽ). Začlenění DES OP do rozpočtu města Plzně.

2001 - Mimořádný finanční dar od města Plzně na nákup nového zásahového vozidla Lada NIVA.

2002 - 1.4.2002 - první placený zaměstnanec DES OP na plný úvazek. Povodně 2022 - aktivní účast v povodňovém štábu, servis a poskytnutí zásahového vozidla pro primátora města Plzně. „Výstava DES OP “Deset let ve službách města” - plzeňská radnice.“

2003 - „Ekologická výchova - naučné stanoviště “Zimoviště Berounka” - významné zimoviště vodního ptactva. Celkem šestnáct informačních tabulí na lávce pro pěší přes ř. Berounku na Doubravce.“

2004 - Výstavba a zprovoznění léčebného zázemí pro spárkatou a černou zvěř v poli Zábělá. (Plzeňský kraj). Nákup kamerového systému na střežení hnízd vzácných druhů ptactva a odhalování nelegální činnosti - dotace NADACE ČEZ. „První výukové DVD a dokument “Jeden rok na Záchraně stanici živočichů Plzeň“.

2005 - Druhé výukové DVD a dokument “Jak se jim s námi žije?”. Nové zásahové vozidlo NISSAN - dar NADACE ČEZ. Další tematicky zaměřená putovní výstava DES OP “Nášrahy civilizace”.

2006 - Rekonstrukce posedu pro výra v areálu ZSŽ Plzeň. První bobr evropský na záchraně stanici živočichů.

POSLÁNÍ SPOLKU

Prvním a hlavním cílem dobrovolníků stojících u zrodu spolku bylo **postavit a zprovoznit Záchranou stanici ptactva v Plzni**.

Dle stanov je základním posláním a cílem DES OP **pomáhat zejména volně žijícím živočichům, praktické ochraně naší přírody a životnímu prostředí**.

PŮSOBNÍ

DES OP působí především na území Plzeňského kraje. V rámci celorepublikové Národní sítě záchraných stanic pokrývá území bývalých okresů **Plzeň – město, Plzeň – sever a Domažlice**.

V rámci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností spravuje území **Plzně, Nýřan, Kralovic, Horšovského Týna a Domažlic**.

FILOZOFIE SPOLKU

Spolek sdružuje jednotlivce i subjekty. **Je skupinou nadšenců, dobrovolníků, přátel a kamarádů, kterým není lhostejný osud zvířat ve volné přírodě**. Spolek má jednoho placeného zaměstnance a ostatní členové pro DES OP pracují jako dobrovolníci či brigádníci.

Rozmanitá činnost přináší denně desítky zásahů a výjezdů. Dokonale sešlápnutý tým je prvním předpokladem úspěchu. Zásahy v šachtách, ve vodě, na rušných komunikacích, v kolejištích – to jsou každodenní situace, které záchranáři řeší. Tady není místo pro nedbalost a chyby. Každý omyl či zaváhání může stát jednotlivce a kolegu zdraví, nebo dokonce i život.

Vzájemná důvěra a spolehlivost je nezbytně nutná.

2007 - Nákup nového pozemku “zahrady” a rozšíření hlavního léčebného areálu ZSŽ Plzeň - Doubravka. (Plzeňský Prazdroj). První vydání obrazových výukových karet DES OP “Zvířátka kolem nás”.

2008 - Druhová ochrana a záchrana mokřadu Líně - dnes přírodní rezervace Nový rybník. První tůň pro obojživelníky - DES OP s Ondřejem Hesem, lokalita Plzeň - Doubravka, sv. Jiří. Další tematicky zaměřená putovní výstava DES OP “O zvířatech a lidech”.

2009 - První “Zvířátkové maxipexeso” o devadesáti hracích kartičkách s obrázky Zdeňka Doležala. Ptačí chřipka - velká odchytová akce labutí na jižní Moravě.

2010 - Záchraná akce - vydra v železech, Kornatický potok. Dar od NADACE ČEZ na nákup nového zásahového vozidla TOYOTA.

2011 - Další tůň pro obojživelníky - Lomany manželé Hepovi, Ondřej Hes. Pět set budek pro plzeňské MŠ (Plzeňská teplárenská, a.s.).

2012 - Druhé “Zvířátkové Maxipexeso” s obrázky Zdeňka Doležala. (Lesy ČR). „Partička DES OP“ zasahuje - počátek činnosti dětského kroužku v DES OP, skupina čtyř malých kluků pomáhá spolku. Reportáž ČT o těchto aktivitách.

2013 - Celková rekonstrukce přípravy krmení a skladu v areálu ZSŽ Plzeň. Nákup pozemku Terešov (RO) do majetku DES OP - další nové tůň pro obojživelníky.

2014 - Tři nové expoziční voliéry v ZSŽ Plzeň. Velké společné cvičení odchytu labutí na řece Berounce s profesionálními hasiči HZS PK.

2015 - “Stopovačka Berounka”, nový výukový program ekologické výchovy u Berounky pro žáky MŠ a I. stupně ZŠ, “DVD zvířecí příběhy - spolupráce s T. Medveckou, M. Issovou, J. Somrem, J. Lábusem, Pavlem Liškou a Varhanem Orchestrovičem Bauerem.

2016 - Další nové Odloučené pracoviště DES OP - Kožlany - zřízeno pro oblast Plzeň - sever a provozováno kolegou Jiřím Segečem. Výukové DVD a opravdové zvířecí příběhy “Co se děje kolem nás”. “Stopovačka Chlum”, další program ekologické výchovy přímo v terénu pro všechny věkové skupiny.

2017 - Letní prázdniny a příměstský tábor pro Dětský domov DOMINO. Nová tůň DES OP pro obojživelníky Dražeň (PS). Další 15 telemetricky sledovaných luňáků červených (VFU Brno prof. MVDr. Ivan Literák, Rainer Raab - Rakousko).

2018 - Ornitologická konference zaměřená na telemetrické sledování vzácných druhů ptáků (VFU Brno prof. MVDr. Ivan Literák, Rainer Raab - Rakousko). Další dvě nové tůň pro obojživelníky v Plzni na lokalitě Doubravka - sv. Jiří.

2019 - Velké telemetrické sledování čápů bílých (f. Anitra). Nová krmítka do parku Na Homolce, Plzeň - Slovany (VODÁRNA PLZEŇ, a.s.). ZSŽ Portugalsko, první vysílačky na motáky pochopy a další telemetrické sledování ptáků (VFU Brno, prof. MVDr. Ivan Literák).

2020 - Pozemky pro přírodu o rozloze 5,6 hektaru údolní nivy Kateřinského potoka na Tachovsku do majetku DES OP. Nová přírodní rezervace “Janovský mokřad” u Nýřan - nákup prvních pozemků pro budoucí rezervace (Plzeňský kraj). DRON - nákup a revoluční využívání dronu pro ochranu přírody.

2021 - Čapí hnízdo do nové expozice Národního muzea Praha. Iniciování a spolupráce na založení Nadačního fondu EDEN a první “Soukromé přírodní rezervace - Kateřinský potok”. Elektronická tematicky zaměřená výstava DES OP “VODA”.

2022 - 2.12.2022 - 30 let od založení Dobrovolného ekologického spolku - ochrany ptactva (DES OP). Citelná ztráta a úmrtí dvou významných členů DES OP. Zemřel Václav Kural st. a Ondřej Hes.